

Samenwerkingsovereenkomst
Klimaatadaptatie
Middengebied Zuidplaspolder
2023-2024

gemeente
Zuidplas

Hoogheemraadschap van
Schieland en de Krimpenerwaard

provincie
Zuid-Holland

DE ONDERGETEKENDEN

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **gemeente Zuidplas**, gevestigd en kantoorhoudende te (2914 KM) Nieuwerkerk aan den IJssel aan het Raadhuisplein 1, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. W. Schuurman in zijn hoedanigheid van wethouder van de gemeente Zuidplas, hierna te noemen “de **Gemeente**”; handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van 4 april 2023;

en,
2. De publiekrechtelijke rechtspersoon **hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard**, zetelend te (3063 GK) Rotterdam aan de Maasboulevard 123, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door hoogheemraad mevrouw A. M. van Zoelen, hierna te noemen “het **hoogheemraadschap**”, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en Krimpenerwaard van 11 april 2023.

en,
3. De publiekrechtelijke rechtspersoon **Provincie Zuid-Holland**, gevestigd en kantoorhoudende te (2596 AW) Den Haag aan het Zuid Hollandplein 1, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde mevrouw A.L. Koning, hierna te noemen “de **Provincie**”, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland van 4 april 2023;

Gezamenlijk te noemen “**Partijen**”,

OVERWEGENDE DAT:

1. Op 19 mei 2021 is het Masterplan Middengebied Zuidplaspolder vastgesteld door de gemeenteraad van de Gemeente. Het Masterplan schetst op hoofdlijnen de transformatie van het Middengebied van de Zuidplaspolder naar een toekomstbestendig woon-, werk- en leefgebied met een dorp van 8.000 woningen en zowel maatschappelijke als commerciële voorzieningen (het “Vijfde Dorp”), twee bedrijventerreinen, een energielandschap en nieuwe natuur- en recreatiegebieden.
2. Op 1 juli 2021 is de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (hierna: de Bestuurlijke Overeenkomst) ondertekend door de Gemeente, de Provincie en de Grondbank RZG Zuidplas. In deze overeenkomst is onder andere vastgelegd dat het Middengebied van de Zuidplaspolder ontwikkeld wordt conform het Convenant Klimaatadaptief Bouwen PZH of diens opvolger.
3. Het nieuw in te richten gebied, zijnde het plangebied zoals omschreven in deze Bestuurlijke Overeenkomst, hierna ook te noemen “het plangebied” draagt bij aan de maatschappelijke opgaven waar we (Gemeente, hoogheemraadschap en Provincie) gezamenlijk voor staan en die een integraal antwoord behoeven (woningbouw, klimaatverandering, toekomstbestendig waterbeheer, energietransitie, landbouwtransitie, etc.). De herontwikkeling van het Middengebied biedt daarnaast kansen om het bestaande watersysteem in het gebied robuust, toekomstbestendig en duurzaam in te richten.
4. Het herontwikkelen van laaggelegen polders, zoals de Zuidplaspolder, is geen eenvoudige opgave. Niet alleen vanwege de complexiteit van het watersysteem en de bodemgesteldheid,

maar ook vanwege de toenemende kwetsbaarheid van laaggelegen polders door klimaatverandering en fundamentele vragen rondom duurzaamheid, bodemdaling en beheer. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van de Groene Waterparel, de Groene Schakel, de energielandgoederen, het Koning Willem I bos en de bedrijventerreinen binnen het Middengebied.

5. Bouwen in deze laag gelegen polder kan, maar alleen onder strikte voorwaarden met water en bodem als leidende principes. De richtinggevende principes en structurerende keuzes uit de kamerbrief van het ministerie van I&W van 25 november 2022 met als onderwerp "Water en Bodem Sturend" zijn hierin heel duidelijk en sluiten aan op de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de planvorming en het Masterplan.
6. Klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte, met ruimte voor het water, wordt dan ook dé standaard voor dit nieuw te realiseren dorp en de omliggende natuur binnen het plangebied. Alleen op die manier kan een veilige en leefbare omgeving worden gerealiseerd waarbij afwenteling op andere gebieden en toekomstige generaties wordt voorkomen.
7. Deze opgave is uitdagend en de ambitie heeft impact op de indeling van de (openbare) ruimte en raakt dit verschillende andere disciplines. Daarnaast is klimaatadaptief bouwen waarschijnlijk op korte termijn duurder en vergt meer dan de afspraken die in het Convenant Klimaatadaptief Bouwen in Zuid-Holland zijn vastgelegd.

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

1 – Doel samenwerking

- 1.1. De ligging van het plangebied van het Middengebied in de laaggelegen Zuidplaspolder maakt dat er extra aandacht nodig is om te komen tot een toekomstbestendige en klimaatadaptieve ontwikkeling. Partijen zijn zich bewust van de noodzaak en consequenties van deze extra opgave. Met deze samenwerkingsovereenkomst verbinden betrokken partijen zich aan de ambitie om het Vijfde Dorp aan te merken als hét klimaatdorp van de 21ste eeuw en zich actief in te spannen om het Middengebied van de Zuidplaspolder gezamenlijk te ontwikkelen als landelijk voorbeeldproject voor klimaat adaptieve gebiedsontwikkeling.
- 1.2. Door ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst verbinden partijen zich aan onderstaande subdoelen:
 - a. Het vertellen van hetzelfde verhaal op basis van een gedeeld beeld en ambitie voor het klimaatdorp. Gezamenlijk bovenstaande ambitie nastreven – ieder vanuit de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid;
 - b. Meedenken en –werken aan de voorkant van het proces vanuit de rol en verantwoordelijkheden die elke overheid heeft;
 - c. Gezamenlijk inspanningen leveren om kennis te ontwikkelen, te leren, te experimenteren en gestelde kaders te toetsen in de praktijk;
 - d. Gezamenlijk optrekken richting het Rijk en/of Europa om kennis- en financieringsbronnen aan te boren om bovenstaande ambities te kunnen realiseren.

2 – Rollen, taken en samenwerking

2.1 De rollen van de Partijen bij deze samenwerkingsovereenkomst zijn als volgt verdeeld:

- 2.1.1 De gemeente Zuidplas is initiatiefnemer, regievoerend en de uitvoerende overheid voor de integrale ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder tot een toekomstbestendig woon-, werk- en leefgebied met een dorp met 8.000 woningen en maatschappelijke en commerciële voorzieningen (het "Vijfde Dorp"), twee bedrijventerreinen, een energielandschap, een bos en andere nieuwe natuur- en recreatiegebieden, en nieuwe water- en weginfrastructuur¹. De Gemeente spant zich in om uiterlijk 1 januari 2025 te beschikken over een onherroepelijk bestemmingsplan voor de nieuwe woon- en werklocaties van de gebiedsontwikkeling, zoals overeengekomen in de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder van 1 juli 2021 met Grondbank RZG Zuidplas en Provincie Zuid-Holland.
- 2.1.2 Het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard heeft in haar brief² aan de gemeente aangegeven dat het Masterplan een goede basis biedt voor het realiseren van een duurzaam, klimaat adaptief en robuust watersysteem in de Zuidplaspolder, waarbij water en bodem sturend zijn voor de locatiekeuze en de inrichting van de gebiedsontwikkeling. Het hoogheemraadschap is een functionele overheid, verantwoordelijk voor de waterveiligheid, waterkwantiteit en waterkwaliteit in het gebied. Het hoogheemraadschap voert de watertoets/weging van het waterbelang uit voor het omgevingsplan of het bestemmingsplan van de gemeente, verleent vergunningen en neemt peilbesluiten. Tevens vervult het hoogheemraadschap de rol van betrokken adviseur bij de planontwikkeling. Het hoogheemraadschap adviseert aan de voorkant van het proces de Gemeente bij de uitwerking van het waterhuishoudingsplan voor de gebiedsontwikkeling. Daarnaast beheert en onderhoudt het hoogheemraadschap het (toekomstige) waterhuishoudingsstelsel. Afspraken hierover worden in het waterhuishoudingsplan vastgelegd.
- 2.1.3 De provincie Zuid-Holland ondersteunt, middels de Bestuurlijke Overeenkomst, de ambities voor de ontwikkeling van het Middengebied zoals in het Masterplan beschreven. Het Convenant Klimaatadaptief Bouwen beschrijft de uitgangspunten waarop deze ontwikkeling uitgevoerd moet worden om klimaatbestendig te zijn. De provincie vervult in het kader van deze Samenwerkingsovereenkomst de rol van ambassadeur, draagt bij aan het bouwen van het netwerk en zet kennis en kunde in om (externe) financiering te organiseren om de stevige ambities te realiseren. De provincie heeft in deze samenwerking geen formele toetsende of besluitvormende rol, maar onderschrijft de ambitie, zoals verwoord in deze Samenwerkingsovereenkomst, en zet zich samen met de gemeente en het hoogheemraadschap in voor de (sub)doelen, zoals verwoord in deze Samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast is de provincie verantwoordelijk voor de realisatie van de Groene Waterparel en de ecologische verbindingzone, die in het Middengebied gerealiseerd moet gaan worden, die beiden onderdeel zijn van het NatuurNetwerk Nederland.

2.2. Met deze samenwerkingsovereenkomst verbinden Partijen zich in algemene zin aan bovengenoemde doelen en leggen zij een proces vast om actief bij te dragen aan het werven van kennis en fondsen om van het Vijfde Dorp hét klimaatdorp van de 21e eeuw te maken. Voor specifieke projectaanvragen zullen, indien nodig, steeds nadere samenwerkingsovereenkomsten worden opgesteld. Per projectaanvraag worden in die aanvullende/nadere overeenkomsten

¹ Masterplan Middengebied Zuidplaspolder 19 mei 2021

² Brief hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard 6 april 2021

steeds o.a. de rollen, taken, verantwoordelijkheden en bijdragen van elk van de Partijen vastgelegd.

3 – Aanpak

- 3.1. Om de in artikel 1 gestelde doelen te kunnen realiseren worden tot aan de einddatum van deze overeenkomst zoals bepaald in artikel 6, door Partijen de volgende inspanningen geleverd:
 - 3.1.1 Ontwikkelen gezamenlijk narratief over bovengenoemde doelen, de huidige inzichten en hoe die te vertalen naar toetsbare criteria en een werkwijze om die te bereiken. Daarbij zijn de doelen leidend en is de strategie dynamisch. Deze tekst wordt een levend document dat door nieuwe inzichten en ontwikkeling bijgesteld kan worden;
 - 3.1.2 Het uitwerken van een gezamenlijke veranderstrategie die aangeeft hoe het Vijfde Dorp transformeert tot hét klimaatdorp en de basis vormt van financieringsaanvragen;
 - 3.1.3 Maken van een kansenstrategie om inzichtelijk te maken welke financieringsbronnen aangeboord kunnen worden inclusief een toets van de kansrijkheid ervan;
 - 3.1.4 Het uitwerken van kansrijke subsidieaanvragen op basis van een veranderstrategie;
 - 3.1.5 Het vormgeven en uitrollen van een gezamenlijk kennistraject waarin leren in de praktijk centraal staat;
 - 3.1.6 Ruimte bieden aan overige activiteiten die in deze samenwerking ontstaan.
- 3.2. Aan de aanpak uit artikel 3.1. verbinden Partijen de voorwaarde dat de Gemeente de regievoerende rol heeft en houdt en initiatiefnemer is en blijft.

4 – Middelen

- 4.1. Gedurende de looptijd van deze overeenkomst, zoals bepaald in artikel 6, leveren Partijen een bijdrage voor het realiseren van de (sub)doelen uit artikel 1.
- 4.2. De Gemeente, de provincie en het hoogheemraadschap dragen zowel in 2023 als in 2024 elk een bedrag van maximaal €30.000 per jaar bij voor het realiseren van de middelen, de inhuur van externe partijen en/of additionele ondersteuning.
- 4.3. Alle partijen dragen de middelen bij op basis van werkelijk gemaakte kosten ten behoeve van de uitvoering van deze Samenwerkingsovereenkomst waarbij alle partijen vooraf akkoord moeten gaan met de te realiseren werkzaamheden.

5 – Toezicht en controle

- 5.1 De Gemeente en het hoogheemraadschap organiseren de ambtelijke overlegstructuur inhoudende een tweewekelijks strategisch/procesmatig overleg onder voorzitterschap van de Gemeente en een tweewekelijks technisch overleg onder voorzitterschap van Gemeente. De Provincie neemt alleen deel aan dit ambtelijke overleg wanneer dat een meerwaarde heeft voor de realisatie van de ambities en doelen uit deze Samenwerkingsovereenkomst of voor de realisatie van de ambities die zijn vastgelegd in het provinciaal Omgevingsbeleid;
- 5.2 Bestuurlijk overleg tussen de Gemeente en het hoogheemraadschap vindt tenminste twee keer per jaar plaats. De Provincie neemt alleen deel aan dit bestuurlijke overleg wanneer dat een meerwaarde heeft voor de realisatie van de ambities en doelen uit deze Samenwerkingsovereenkomst of voor de realisatie van de ambities die zijn vastgelegd in het provinciaal Omgevingsbeleid. Hierin vervult de Gemeente de secretarisrol. De agenda wordt in overleg tussen de partijen voorbereid.

- 5.3 Naast de in artikel 5.1 en 5.2. opgenomen formele overlegstructuren zal frequent – minimaal eens in de vier weken – projectteamoverleg met Partijen plaatsvinden om de voortgang op de (sub)doelen uit artikel 1 te borgen;
- 5.4 Eventuele escalatie van ambtelijk projectteam, strategisch en/of technisch overleg verloopt via het in artikel 5.2. opgenomen bestuurlijk overleg.

6 – Looptijd, wijzigingen en beëindiging

- 6.1 Deze overeenkomst vangt aan direct na ondertekening door Partijen en geldt tot en met 31 december 2024;
- 6.2 De samenwerking wordt tussentijds (eind Q4 2023) en aan het einde van de looptijd geëvalueerd.

7 – Slotbepalingen

- 7.1 Deze overeenkomst bevat alle tussen Partijen gemaakte afspraken met betrekking tot de samenwerking. Wijzigen van de inhoud van deze overeenkomst kan alleen door middel van een schriftelijk document dat ondertekend is door de bevoegde personen van Partijen.
- 7.2 Indien een bepaling uit deze overeenkomst nietig blijkt te zijn, blijven de overige bepalingen uit de overeenkomst onverkort van kracht.
- 7.3 Op deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die naar aanleiding van deze overeenkomst tussen Partijen mochten ontstaan, zullen, indien deze niet in overleg tussen Partijen zijn op te lossen, ter beslechting worden voorgelegd aan de rechtbank Den Haag.

ALDUS IN DRIEVOUD OVEREENGEKOMEN EN GETEKEND

Gemeente Zuidplas,

Datum:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas, ten deze vertegenwoordigd door de heer J.W. Schuurman, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van gemeente Zuidplas van 4 april 2023 (B23.000160)

hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard,

Datum:

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard, ten dezen vertegenwoordigd door mevrouw A.M. van Zoelen, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard van 11 april (2023-03562/Agendapunt B.2 van Besluitenlijst20230411)

Provincie Zuid-Holland,

Datum:

Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, ten dezen vertegenwoordigd door mevrouw A.L. Koning, handelende ter uitvoering van het besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 4 april 2023 (PZH-2023-828884789)